

Porsgrunn kommune

Vår ref. 23/16547 - 1
Saksbehandler Beulah Kaneshalingam
Dato 21.12.2023

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
04/24	Utvalg for miljø og byutvikling	23.01.2024
07/24	Formannskapet	25.01.2024

Forslag til arealstrategi og planprogram for kommuneplanens arealdel 2024-2036 - planid 1415

Formannskapet 25.01.2024

Behandling

Muntlig orientering

Om kommuneplanens arealder v/Avdelingsleder Marius Lid.

Endringsforslag fra Christine Bredegg Hermansen, Høyre:

Begrepet "Strandsone" som blev vedtatt tatt inn i punkt 4.3 Utredningsbehov endres til "Sjø- og elvenære arealer".

Tilleggsforslag fra Trond Ingebretsen på vegne av Ap:

Porsgrunns skjærgård er en perle som brukes av fastboende og gjester til bosted, fritid og næring. Arealdelen må omfatte hvordan dette kan opprettholdes og videreutvikles.

Votering

Endringsforslag fra Høyre vedtatt mot 2 stemmer fra SV og Rødt.

Tilleggsforslag fra Ap enstemmig vedtatt.

Vedtatt fra Utvalg for miljø og byutvikling 23.01.2024 vedtatt mot 2 stemmer fra SV og Rødt.

FORM - 07/24 vedtak

Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 11-12 varsles oppstart av arbeidet med kommuneplanens arealdel for Porsgrunn kommune.

Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 11-13 legges forslag til arealstrategi og forslag til planprogram for kommuneplanens arealdel 2024-2036 ut til offentlig ettersyn og høring.

Porsgrunn kommune er i utvikling og full arealnøytralitet vil ikke være realistisk. Kommunen legger til grunn at der det må benyttes naturarealer skal det planlegges slik at naturinngrepet søkes begrenses med avbøtende tiltak.» Nullvekstmålet skal måles med basis i siste normalår. Arealstrategien endres for å imøtekomme disse punktene før planprogram og arealstrategi sendes på høring. Temaene «Strandsone» og «Kraft» legges til under punkt 4.3 Utredningsbehov.

Begrepet "Strandsone" som blev vedtatt tatt inn i punkt 4.3 Utredningsbehov endres til "Sjø- og elvenære arealer".

Porsgrunns skjærgård er en perle som brukes av fastboende og gjester til bosted, fritid og næring. Arealdelen må omfatte hvordan dette kan opprettholdes og videreutvikles.

Utvalg for miljø og byutvikling 23.01.2024

Behandling

En orientering om Planprogram kommuneplanens arealdel v/avdelingsleder for plan og miljø Marius B. Lid.

Utvalget har et ønske om å få tildelt fysiske kopier av kart i stort format ved utvalgets fremtidige arbeid med Kommuneplanens arealdel.

Endringsforslag fra Ap, FrP, SP og H

Endringsforslag fremmet av Ole Kåre Wagenius (Arbeiderpartiet)

Porsgrunn kommune er i utvikling og full arealnøytralitet vil ikke være realistisk. Kommunen legger til grunn at der det må benyttes naturarealer skal det planlegges slik at naturinngrepet søkes begrenses med avbøtende tiltak.» Nullvekstmålet skal måles med basis i siste normalår.

Arealstrategien endres for å imøtekomme disse punktene før planprogram og arealstrategi sendes på høring. Tilleggsforslag fra H

Tilleggsforslag fremmet av Christine Bredegg Hermansen (Høyre)

Temaene «Strandsone» og «Kraft» legges til under punkt 4.3 Utredningsbehov.

Votering

Endringsforslag fra Ap, FrP, SP og H vedtatt mot 2 stemmer fra Rødt og MDG.

Rådmannens innstilling med endringer enstemmig vedtatt.

Tilleggsforslag fra H enstemmig vedtatt

UMB - 04/24 vedtak

Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 11-12 varsles oppstart av arbeidet med kommuneplanens arealdel for Porsgrunn kommune.

Med hjemmel i plan- og bygningsloven § 11-13 legges forslag til arealstrategi og forslag til planprogram for kommuneplanens arealdel 2024-2036 ut til offentlig ettersyn og høring. Porsgrunn kommune er i utvikling og full arealnøytralitet vil ikke være realistisk. Kommunen legger til grunn at der det må benyttes naturarealer skal det planlegges slik at naturinngrepet søkes begrenses med avbøtende tiltak.» Nullvekstmålet skal måles med basis i siste normalår.

Arealstrategien endres for å imøtekomme disse punktene før planprogram og arealstrategi sendes på høring.

Temaene «Strandsone» og «Kraft» legges til under punkt 4.3 Utredningsbehov.

Bakgrunn for saken - mandat

I henhold til kommunens planstrategi for 2019-2023, vedtatt 10.12.2020, skal kommuneplanens arealdel revideres. Denne saken åpner for å varsle oppstart av planarbeidet for arealdelen, med anbefaling om å sende forslag til arealstrategi og planprogram for arealdelen på høring.

Arealstrategien er bindeleddet mellom samfunnsdelen og arealdelen, og viser hovedgrep og prioritering for langsiktig arealbruk i kommunen. Planprogrammet er i praksis en arbeids-, utrednings-, og medvirkningsplan. Kravet til planprogram er ment å styrke medvirkningen i en tidlig fase og bidra til en målrettet og forutsigbar prosess.

Revisjon av kommuneplanens arealdel

Gjeldende arealdel ble vedtatt i 2019, sist endret i 2022, og det er nå behov for en revisjon for å gi kommunen det plan- og styringsgrunnlaget den trenger for å møte de viktigste utfordringene for fremtidig arealbruk. Gjennom revisjon av arealdelen oppdateres kunnskaps- og beslutningsgrunnlaget, noe som er nødvendig med tanke på samfunnsutfordringene vi står overfor i dag.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027, angir at FNs bærekraftsmål skal være grunnlaget for kommunens samfunns- og arealplanlegging. Bærekraftsmålene kan deles inn i tre dimensjoner – økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft, og skal vise vei mot bærekraftig utvikling på kort og lang sikt.

Til grunn for arbeidet med arealdelen er det også behov for å forankre kommunens arealstrategi.

Egen arealstrategi for Porsgrunn

Det kom inn krav til kommunene om å ha en *arealstrategi* i Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging i 2019. En arealstrategi er bindeleddet mellom samfunnsdelen og arealdelen, og det anbefales at den utarbeides som en del av kommuneplanens samfunnsdel eller planstrategi. For kommuner som ikke har gjort dette,

slik som Porsgrunn, anbefales det å legge frem et forslag til arealstrategi sammen med planprogrammet for revisjon av kommuneplanens arealdel.

Den foreslåtte arealstrategien for Porsgrunn (som går frem av vedlagte planprogram) skal legges til grunn for det videre arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel, og må derfor vedtas ved fastsetting av planprogrammet.

Arealnøytralitet og nullvekstmål til grunn for arealstrategien

Med bakgrunn i nasjonale forventninger og føringer, anbefaler rådmannen å legge arealnøytralitet og nullvekstmålet til grunn for arealstrategien.

Arealnøytralitet handler om at nedbygging av natur skal unngås. I tilfeller hvor dette ikke er mulig skal avbøtende tiltak, restaurering og kompensering gjennomføres slik at arealnøytralitet oppnås. I arbeidet med kommuneplanens arealdel skal det utarbeides et arealregnskap. Tilbakeføring av arealformål (som ikke er tatt i bruk) til LNF blir vurdert.

Nullvekstmålet er at klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy skal reduseres gjennom effektiv arealbruk, og ved at veksten i persontransporten tas med kollektiv, sykkel og gange. For å gjøre det enklere og mer attraktivt å sykle og gå må stedskvaliteter, opplevelsesverdier og blågrønn struktur vektlegges gjennom etablering av gang- og sykkelvennlige gater. Gode forbindelser til skole, idrettsanlegg og andre viktige målpunkt må også etableres. Å legge til rette for sykkel og gange bidrar også til fysisk aktivitet, rekreasjon og bedre folkehelse. Porsgrunn kommune er for øvrig også en viktig aktør i det forpliktende regionale samarbeidet Bystrategi Grenland, som har lagt den samme målsetningen til grunn bl.a. for arbeidet med både nåværende og fremtidig bypakke.

Forslag til planprogram

Forslaget til planprogram for ny arealdel redegjør for formålet med planarbeidet, utredningsbehov, grunnlaget for konsekvensutredninger og risiko- og sårbarhetsanalyser, og plan- og medvirkningsprosess med frister og muligheter for medvirkning.

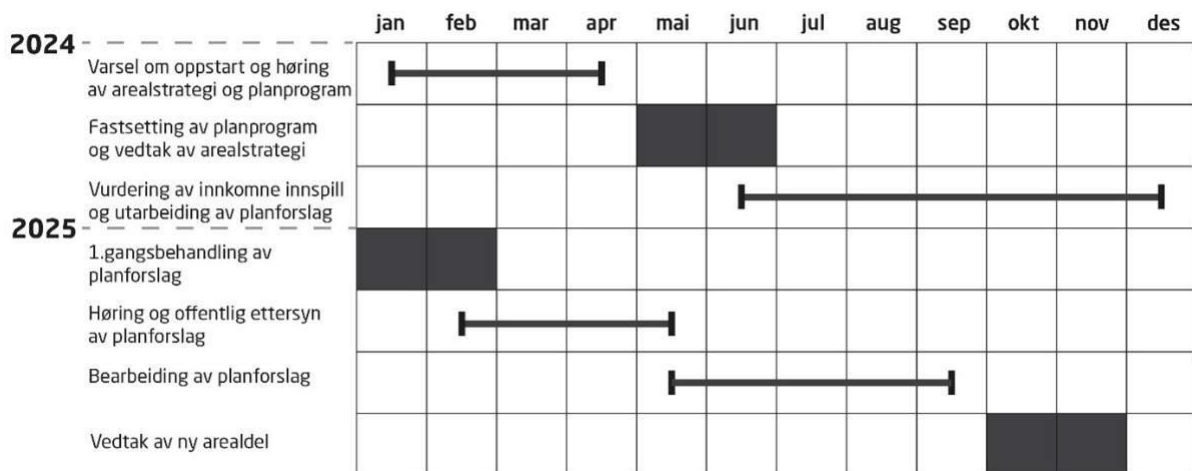
I kommunens planstrategi 2019-2023 skulle det utarbeides en kommunedelplan for grønnstruktur, en kommunedelplan for småbåthavner og et mulighetsstudie for gravplasser. Disse skulle foreligge som grunnlag til revisjon av kommuneplanens arealdel. Av disse er kun planarbeidet med kommunedelplan for grønnstruktur og friluftsliv startet opp, men enda ikke slutført. Planarbeidet med kommunedelplan for småbåthavner og en mulighetsstudie for gravplasser er ikke igangsatt. Det legges derfor opp til at disse tre plan- og utredningsoppgavene vil inngå i planarbeidet for revisjon av kommuneplanens arealdel.

Øvrig utredningsarbeid fremgår av kapittel 4 forslag til planprogram.

Framdriftsplan

Arbeidet med kommuneplanens arealdel er et komplekst og tidkrevende arbeid. Internt og eksternt samarbeid er nøkkelen til en kvalitativ plan, men gjør også framdriften mindre forutsigbar. Framdriftsplanen er et forsøk på realistisk tidsbruk, men viser samtidig en stram

tidslinje. Dette betyr at framdriftsplanen kan bli forskjøvet dersom det blir behov for nye kartlegginger eller nye utredninger underveis i planløpet som følge av innspill på ny arealbruk, eller at det fremmes innsigelser til planforslaget.

Medvirkning

Enhver som fremmer planforslag skal legge til rette for medvirkning. Dette går frem av plan- og bygningsloven. En god medvirkningsprosess gir en mer gjennomarbeidet plan og bidrar til bedre forankring og eierskap til planen. Medvirkning sikrer også at lokal kunnskap og ulike interesser blir fanget opp. Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Det er også viktig å få til en god intern forankring hos de kommunale faginstansene som skal jobbe med utarbeidelse og oppfølging av kommuneplanen.

Den aller viktigste fasen for medvirkning er involvering i planarbeidets oppstartsfasen. Her kan interesserte komme med innspill både til arealstrategien, planprogrammet og endret arealbruk. Dette gir mulighet til å drøfte premisser for utviklingen *før* det er tegnet nye forslag på plankartet. Det vil i tillegg åpnes for andre former for medvirkning i de åpne fasene av planprosessen. Eksempler på slik medvirkning kan være informasjon/verksted med folkevalgte, møter med råd, lag og foreninger, åpne informasjonsmøter i de ulike bydelene, og åpne kontordager.

Når arealstrategien er vedtatt og planprogrammet fastsatt starter arbeidet med planforslaget. I denne fasen skal også innspill til ny arealbruk konsekvensutredes. Dette betyr at innspill til arealbruk må komme ved varsel av oppstart av planarbeidet, dvs. når arealstrategien og planprogrammet er på høring. Varslings- og høringsperioden skal være på minimum 6 uker.

Neste milepæl for medvirkning er ved høring og offentlig ettersyn av planforslaget til ny arealdel.

Innspill og forslag til endret arealbruk

Innspill som gjelder arealstrategien og planprogrammet som mottas ved høring vil bli oppsummert og vurdert av administrasjonen før forslag til arealstrategi og planprogram legges fram for endelig vedtak og fastsettelse (anslått april/juni 2024).

Innspill som berører selve planforslaget (som innspill om endret arealbruk eller konkrete bestemmelser) vil bli oppsummert og vurdert i den videre prosessen. De endelige vurderingene vil ikke bli synliggjort før planforslaget blir lagt fram for politisk 1.gangsbehandling.

Planvask - gjennomgang av tidligere godkjent arealbruk

Lokaldemokratiet har etter plan- og bygningsloven et stort ansvar for arealbruk som fremmer bærekraftig utvikling. I utgangspunktet er det kommunene som bestemmer hvordan landets arealer skal brukes og reguleres, arealer vi må se på som en begrenset ressurs.

Porsgrunn har i dag over 400 gjeldende reguleringsplaner, og mange av disse er av eldre årgang. Arealbruken i disse planene kan på mange områder være et resultat av tidligere føringer og kunnskap, og som i dag ikke anses som bærekraftig bruk. Dette kan gjelde ny kunnskap om, og forståelse av konsekvenser for klima, naturmangfold, kulturmiljø, jordvern, klimatilpasning og samfunnssikkerhet. En planvask bidrar til at kommunen får et oppdatert planverk, som gir en langt mer forutsigbar situasjon for utbyggere og grunneiere. I tillegg vil planvasken bidra til en reduksjon i antallet dispensasjonssaker.

Med bakgrunn i dette, tas det sikte på å gjøre en systematisk og målrettet gjennomgang av tidligere godkjent arealbruk i både reguleringsplanene våre og i kommuneplanens arealdel. Målet med arbeidet er å sikre et oppdatert plangrunnlag i samsvar med dagens kunnskap, lovverk og politikk.

Konklusjon

Etter rådmannens vurdering danner planprogrammet et godt grunnlag for en god prosess i det videre arbeidet med arealdelen. Rådmannen anbefaler derfor at det varsles oppstart av planarbeid for kommuneplanens arealdel og at forslag til arealstrategi og planprogram legges ut til offentlig ettersyn og høring.

Vedlegg:

1. Forslag til arealstrategi og planprogram for revisjon av kommuneplanens arealdel 2024-2036

Vedlegg

Forslag til arealstrategi og planprogram_KPA 2024-2036_datert 05.01.24